

Nový Hrozenkov

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Vsetín

Nadmořská výška: 456 m n. m.

Počet obyvatel: 2 498

Adresa URL: www.novyhrozenkov.cz

Okres: Vsetín

GPS souřadnice: 49.336969N, 18.197934E

První pís. zmínka: 1649 (375 let)

PSČ: 756 04

Historie obce Nový Hrozenkov

Až do roku 1649 byla obec Nový Hrozenkov pouhou součástí obce Hovězí a patřila do vsetínského panství Mikuláše Pazmányho. Uvedeného roku se oddělilo 41 pasekářských usedlostí a vytvořilo novou obec. Nová dědina, nazývaná také - snad podle Pazmányho manželky Roziny - Rozinka, Rozinkow. Hrozenkov se současného názvu dočkala začátkem 19. století. Prvním hrozenkovským starostou, fojtem, byl v letech 1656 - 58 Jan Zbranek. Jeho nástupcem se stal fojt Michal Orság, prapředek nejrozšířenějšího novohrozenkovského rodu. Jeho synové Martin a Michal získali od nových majitelů vsetínského panství - uherských Illésházyů - rozsáhlé pozemky a stali se nejbohatšími usedlíky. Významné místo v historii Nového Hrozenkova mají neúspěšné valašské vzpoury proti robotě v letech 1765, 1775, 1783 a 1785.

V 17. a 18. století museli Hrozenkovští bránit obec proti útokům z uherské strany hranice, kterou tvořil hřeben Javorníků. Ani smír za vlády Marie Terezie v roce 1774 neměl dlouhého trvání a v roce 1884 došlo z uherské strany dokonce k pokusům o úpravu zemské hranice. Tento spor se týkal i okolních obcí a byl vyřešen v podstatě až úpravou hranice při rozdělení Československa (v lokalitě Kasárna nad Velkými Karlovicemi). Po revolučním roce 1848 získali hrozenkovští usedlíci do svého vlastnictví množství luk, polí a pastvin. Tehdejší salašnický způsob chovu ovcí a primitivní zemědělství nestačilo uživit obyvatelstvo a počínaje rokem 1885 odjelo postupně více než tisíc občanů hledat práci v USA, především do Texasu (čeština je v Texasu po angličtině a španělštině dosud třetím nejrozšířenějším jazykem).

Prvním významným průmyslovým objektem byla sklářská huť, kterou v letech 1861-63 vystavěl Samuel Reich ve východní části Nového Hrozenkova. Kolem skláren vznikla osada Karolinina Huť. Snaha o využití dřeva z rozsáhlých lesů vedla k budování pil, v blízkém Vsetíně založila firma Thonet továrnu na nábytek. V té době byl nejrozšířenějším způsobem dopravy koňský povoz a formani veškeré zboží a suroviny pro sklárny, sklářské výrobky dopravovali až do Vídně, Pešti a Terstu. Sláva formanského způsobu dopravy skončila s vybudováním železniční trati Vsetín - Velké Karlovice v roce 1908.

V Novém Hrozenkově má dlouhou tradici školství. Prvním učitelem v obci se roku 1752 stal Jan Vršata, první škola byla vystavěna roku 1790. V roce 1857 byla postavena škola, v jejíž budově je dnes poštovní úřad. Roku 1934 bylo zahájeno vyučování v nové měšťanské škole, která slouží svému účelu po nezbytných úpravách a modernizacích dodnes. Postupně se však otevíraly školy i v okrajových částech obce: 1877 U huti, 1897 ve Vranči, 1903 ve Stanovnici a roku 1925 na Čubově. Obec v nynější podobě vznikla roku 1949, kdy se od Nového Hrozenkova oddělila Karolinina Huť, přejmenovaná později na

Karolinku.

